

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
ізолятора тимчасового тримання № 2
Головного управління Національної поліції
у Волинській області
12.03.2025**

м. Київ, 2025 р.

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 12 березня 2025 року групою НПМ здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 2 Головного управління Національної поліції у Волинській області (далі – ІТТ, ізолятор, ізолятор тимчасового тримання) (*фото 1, 2*).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Потапович Павло Васильович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Нівчик Андрій Миколайович, представник громадської організації;

Пащук Тарас Валерійович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Ізолятор тимчасового тримання знаходиться за адресою: Волинська область, місто Ковель, вулиця Незалежності, будинок 119-а.

Начальник ізолятора – майор поліції **Літвінчук Василь Володимирович**.

Штатна чисельність працівників ІТТ становить 17 посад (некомплект штату станом на 12.03.2025 – 2 посади).

Згідно зі Журналом обліку утримуваних осіб в ІТТ, з початку 2025 року в ізоляторі утримувалось 81 особа. Ліміт наповнення 27 осіб, при середньодобовому наповненні 3 особи.

Представникам групи НПМ забезпечено реалізацію права на безперешкодне потрапляння до всіх приміщень ізолятора.

Під час відвідування в ІТТ утримувалось дві особи, піддані адміністративному арешту, з якими проведено конфіденційне спілкування, яке здійснювалося за відсутності третіх осіб та за умов, що виключає можливість прослуховування чи підслуховування.

Приміщення ізолятора тимчасового тримання розташовані на першому поверсі триповерхової адміністративної будівлі Ковельського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Волинській області (далі – районний відділ поліції) (*фото 3*).

В ІТТ наявні наступні приміщення: 10 камерних приміщень, кімната для проведення процесуальних дій (*фото 4*), духова кімната (*фото 5*), карцер, кімната для зберігання речей утримуваних осіб, кімната огляду, кімната конфіденційного побачення із захисником, кімната для відеоконференцій, 4 кімнати для тимчасового розміщення доставлених, 2 прогулянкових дворики,

кімната для короткострокових побачень (*фото 6*) та кімната для підігріву їжі (*фото 7, 8*).

Камерні приміщення обладнані: індивідуальними спальними місцями, відгородженим санвузлом з дверцятами, системою припливної вентиляції, умивальниками з проточною водою, столами, стільцями, радіодинаміками та кнопками виклику чергового, з метою негайного встановлення контакту з працівниками поліції (*фото 9, 10, 11*). Також рівень штучного та природного освітлення знаходить на належному рівня.

У 2024 році в ізоляторі тимчасового тримання було проведено капітальний ремонт усіх приміщень, що дозволило привести умови утримання у відповідність до європейських та національних стандартів.

Серед позитивних здобутків слід зазначити функціонування інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», яка спрямована на запобігання незаконному утримуванню, удосконалення системи їх захисту від катувань і неналежного поводження, а також об'єднує інформацію про утримуваних осіб з моменту їх фактичного затримання.

Крім того, у штаті ізолятору наявний інспектор із дотримання прав людини, який забезпечує: фіксування всіх дій із затриманими особами, повідомленню місцевого центру з надання безоплатної правничої допомоги та виступає гарантією проти жорстокого поводження.

Під час візиту Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) до України 8 – 21 грудня 2017 року, у доповіді [CPT/Inf (2018) 41], делегація зазначала як позитивний момент наявність у штаті підрозділів поліції спеціально підготовленого «інспектора з дотримання прав людини».

Також наявні окремі камерні приміщення для маломобільних груп населення, вагітних жінок та жінок, які мають при собі дітей, що відповідають вимогам міжнародних стандартів та мають відповідні пристосуванням до потреб вищезазначених категорій.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування ізолятору тимчасового тримання групою НПМ здійснено 07.05.2019.

За результатами попереднього відвідування надано наступні рекомендації:
здійснити ремонтні роботи прогулянкових двориків;

обладнати кімнату для конфіденційного побачення адвоката із затриманим;

обладнати кімнати для проведення слідчих дій;

забезпечити реалізацію права утримуваних осіб на приватність та особистий простір;

обладнати у камерних приміщеннях радіодинаміки з можливістю регулювання гучності.

Усі рекомендації, надані за результатом попереднього відвідування, виконано.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, видів поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Відповідно до національного законодавства особи, піддані адміністративному арешту, утримуються в ізоляторах тимчасового тримання.

Однак, Європейський комітет у своїй доповіді Уряду України щодо проведеного візиту в Україну з 16 по 27 жовтня 2023 року [CPT/Inf (2024) 20] після відвідування ізоляторів тимчасового тримання зазначив, що умови тримання для осіб, стосовно яких застосовано адміністративний арешт, були далекими від оптимальних, головним чином через обмеженість доступних видів діяльності (лише одна година щоденних прогулянок на свіжому повітрі та доступу до літератури та іноді, радіо та/або телебачення).

За таких обставин, Європейський комітет рекомендував українській владі розширити спектр і частоту заходів, доступних для осіб, затриманих за адміністративні правопорушення, до тих пір, поки вони продовжують триматися в ІТТ.

У ході конфіденційних спілкувань із представниками групи НПМ із особами, підданих адміністративному арешту, встановлено, що вони знаходяться у камерних приміщеннях упродовж 23 годин на добу, а їх єдина діяльність поза межами камери полягає лише у щоденних прогулянках у двориках та прослуховування радіо.

2. У нормативно-правових актах Міністерства внутрішніх справ України, які регламентують діяльність ІТТ, не передбачено норм щодо фіксації до стін відкидних ліжок у карцерах на денний час.

Також згідно з пунктом 3 розділу IV Правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції України, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.09.2023 №777 (далі – ПВР ІТТ), приміщення до карцеру не повинно поєднуватися з погіршенням установлених норм харчування, матеріально-побутового та медичного забезпечення.

Незважаючи на це, в ізоляторі наявні засоби для такої фіксації, що створює умови для можливих зловживань з боку працівників поліції та виступає додатковим каральним елементом, так як утримувані можуть бути позбавлені можливості сидіти чи лежати на ліжку протягом дня у вільний час (*фото 12*).

Порушення права на повагу до приватного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 32 Конституції України).

3. У пункті 6 розділу II Інструкція про порядок використання засобів відеоспостереження в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.09.2023 №777, зазначено, що з метою забезпечення конфіденційності камери відеоспостереження не повинні передавати зображення з душових, санітарного вузла, а також із зони роздягання кімнат для обшуку (огляду) та для медичного огляду ІТТ. Кут огляду відеокамер, які встановлені в зазначених зонах, не повинен порушувати право на приватність утримуваної особи.

Проте, під час перегляду системи відеоспостереження групою НПМ встановлено, що кут огляду деяких відеокамер охоплює санітарні вузли у камерних приміщеннях.

4. Під час відвідування групою НПМ встановлено, що двері та перегородки санвузла розміщеного у камерних приміщеннях мають недостатній розмір та лише частково відділяють санвузол від основної житлової площі, що призводить до порушення права на повагу до приватного життя, оскільки не дозволяє усамітнитись утримуваним особам.

Європейський комітет у своїй доповіді Уряду України щодо проведеного візиту в Україну з 16 по 27 жовтня 2023 року (CPT/Inf (2024) 20) зазначив, що єдине питання, яке викликає реальне занепокоєння у членів делегації, полягає в тому, що туалети у камерних приміщеннях у всіх поліцейських установах (включаючи ті, що були нещодавно відремонтовані) лише частково розділені перегородками.

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України).

5. Під час конфіденційного спілкування із особами, підданими адміністративному арешту, яке здійснювалося за відсутності третіх осіб та за умов, що виключає можливість прослуховування чи підслуховування, встановлено відсутність різноманіття гарячого харчування.

Так, одна із утримуваних осіб зазначила, що харчування здійснюється лише однаковими реторт пакетами на протязі тривалого періоду.

Відповідно до правила 22.1 Європейських пенітенціарних (в'язничних) правил, ув'язнені забезпечуються комплексним харчуванням з урахуванням їх віку, стану здоров'я, релігії, культури та характеру їхньої роботи.

Згідно з пунктом 4 розділу V ПВР ІТТ, утримувані особи забезпечуються триразовим гарячим харчуванням відповідно до норм, визначених Кабінетом Міністрів України. На сніданок та вечерю дають одну страву, на обід – дві.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції у Волинській області:

Розглянути питання про створення установ, спеціально призначених для осіб підданих адміністративному арешту (перебувають під вартою понад 72 години) та розширити спектр і частоту заходів, доступних для осіб, затриманих за адміністративні правопорушення, доки вони продовжують утримуватися в ІТТ з метою виконання рекомендацій Європейського комітету (пункт 34 Доповіді для Уряду України щодо проведеного візиту в Україну з 16 по 23 жовтня 2023, [CPT/Inf (2024) 20]).

Ізолятору тимчасовому тримання № 2 Головного управління Національної поліції у Волинській області:

1. Вжити заходів щодо демонтування замків відкидного ліжка у карцері;
2. Здійснювати відеоспостереження у камерних приміщеннях ізолятора із забезпечення права на приватність утримуваних осіб;
3. Забезпечити обладнання санітарних вузів у камерних приміщеннях дверцятами та перегородками відповідного розміру;
4. Забезпечити утримуваних осіб різноманітним гарячим харчуванням відповідно до вимог національного законодавства.

Додаток: Фотознімки до звіту на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу інспектування
об'єктів контролю в правоохоронних,
судових органах та військових формувань
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Павло ПОТАПОВИЧ

Фотознімки до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Φοτο 5

Φοτο 6

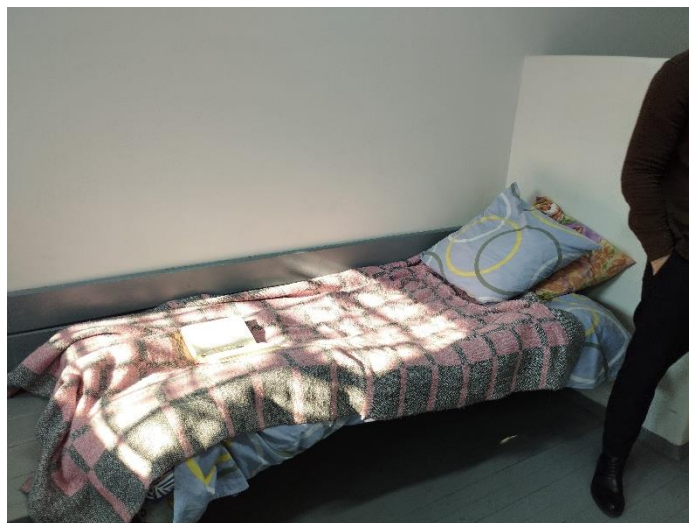
Φοτο 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Фото 11**Фото 12**